Ysgol Gyfun Gwent Is Coed

Polisi Cyd-berthynas ac Addysg Rhyw

Ysgrifennwyd yn unol â Chanllawiau Statudol Llywodraeth Cymru, y cod ACRh a'r crynodeb deddfwriaethol (Ionawr 2022)

Awdur	Elin Hopkins
Ymgynghorwyr	OJJ, ABW, EJJ
Dyddiad y Polisi	Medi 2025
Dyddiad adolygu	Medi 2026
Enw staff yr ysgol, sy'n gyfrifol am gynnal y polisi hwn	Elin Hopkins
Dyddiad y cytunwyd y polisi'n ffurfiol gan gorff llywodraethu / pwyllgor rheoli'r ysgol	Tachwedd 2025

Cyflwyniad

Diben y polisi hwn yw darparu'r holl randdeiliaid (dysgwyr, staff, rhieni/gofalwyr, llywodraethwyr a sefydliadau allanol) yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed gyda gwybodaeth am ein darpariaeth Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb (ACRh).

Mae ACRh o ansawdd uchel yn hanfodol i greu amgylchedd ysgol diogel lle mae dysgwyr yn tyfu ac yn datblygu cyd-berthnasoedd cadarnhaol ac iach am oes. Meithrin agweddau cadarnhaol tuag at amrywiaeth rhwng y rhywiau, cydraddoldeb a chyd-berthnasoedd parchus. Mae'r polisi hwn yn cefnogi ein dull o atal trais, cam-drin domestig a thrais rhywiol. Yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed credwn fod gan bob dysgwr yr hawl i dderbyn addysg ansawdd uchel, cyfannol, a *chynhwysol* am gydberthynas a rhywioldeb.

Yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed rydym yn cydnabod bod y byd o'n cwmpas yn esblygu'n gyflym ac yn sylweddol. Rydym yn gynhwysol o amrywiaeth. Rydym yn cydymffurfio'n llawn â'n dyletswyddau o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a'r **Cod ACRh**.

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn darparu fframwaith ar gyfer datblygu ymagwedd ysgol gyfan at ACRh drwy gysylltu polisi, staff, datblygu cwricwlwm troellog, ethos ysgol, llais y dysgwr a'r gymuned ehangach yn effeithiol.

Gweithio gyda Rhieni a Gofalwyr

Rydym yn cefnogi rhieni a gofalwyr i ddeall pam fod ACRh cynhwysol o ansawdd uchel yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn bwysig i ddatblygiad a dysgu pob person ifanc. Anogir rhieni a gofalwyr i drafod pryderon a allai fod ganddynt yn y lle cyntaf gyda'r Arweinydd Iechyd a Lles, Mrs Elin Hopkins.

Deddfwriaeth

Mae Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb (ACRh) yn ofyniad statudol yn y fframwaith Cwricwlwm i Gymru newydd ac mae'n orfodol i bob dysgwr.

Mae canllawiau statudol Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb (2022) yn nodi canllawiau statudol mewn perthynas ag ACRh ac fe'u cyhoeddir o dan adran 71 o Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 (y Ddeddf); fe'i cynlluniwyd i gynorthwyo'r rhai sy'n gyfrifol o dan y Ddeddf i gynllunio ACRh fel rhan o'r cwricwlwm. Mae'r cod Cwricwlwm i Gymru - Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb yn cynnwys gofynion gorfodol ar gyfer ACRh. Mae'n nodi'r themâu a'r materion y mae'n rhaid eu cwmpasu ar gyfer dysgwr rhwng 3 ac 16 oed.

Datblygwyd ein polisi a'n cwricwlwm ysgol yn unol â chanllawiau statudol Llywodraeth Cymru a'r **crynodeb deddfwriaethol** ac mae'n cyd-fynd â Deddf Cydraddoldeb 2010.

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig a Hawliau'r Plentyn

Yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed rydym yn trafod ACRh yng nghyd-destun hawliau plant fel y'u diogelir gan Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar **Hawliau'r Plentyn.**

Mae'r hawliau isod yn ategu ac yn llunio ein cwricwlwm ACRh a pholisi'r ysgol:

- peidio â gwahaniaethu (Erthygl 2)
- cael eu clywed a'u cynnwys yn y broses o wneud penderfyniadau (Erthygl 12)
- rhyddid mynegiant (Erthygl 13)
- dilyn eich crefydd eich hun (Erthygl 14)
- bod â phreifatrwydd (Erthygl 16)
- cael gafael ar wybodaeth i wneud penderfyniadau gwybodus (Erthygl 17)
- peidio â chael eu niweidio a dylid gofalu amdanynt a'u cadw'n ddiogel (Erthygl 19)
- profi'r iechyd mwyaf cyraeddadwy, mynediad i gyfleusterau iechyd, a gofal iechyd ataliol (Erthygl 24)
- addysg sy'n paratoi plant i ddeall eraill (Erthygl 29)
- amddiffyn rhag camdriniaeth rywiol a cham-fanteisio (Erthygl 34)
- cael cymorth arbennig os ydynt wedi cael eu cam-drin (Erthygl 39)

Mae pawb sy'n gweithio gyda phlant yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed bob amser yn gwneud yr hyn sydd orau i bob dysgwr, fel rhan o'n Dull Ysgol Gyfan o ymdrin ag ACRh (Erthygl 3).

Urddas Mislif

Mae ein hysgol yn llwyr gefnogi Cynllun Gweithredu Strategaeth Urddas Mislif Llywodraeth Cymru, sy'n ceisio rhoi terfyn ar y stigma a'r cywilydd sy'n gysylltiedig â mislifoedd.

Byddwn yn cefnogi'r cynllun drwy sicrhau'r canlynol:

1. Darparu adnoddau am ddim, gan gynnwys adnoddau ecogyfeillgar, y gall dysgwyr gael mynediad atynt o brif swyddfa'r ysgol, neu'r pennaethiaid lles a chynnydd.
2. Cwricwlwm ACRh cadarn sy'n cwmpasu'r cylch mislif a materion mislif cyffredinol ar gyfer pob rhyw.
3. Amgylchedd diogel ac addas ar gyfer gwneud cais/newid cynhyrchion.
4. Darparu biniau mislif, mewn toiledau i ddysgwyr i gefnogi gwaredu cynhyrchion yn ddiogel ac yn amgylcheddol.
5. Cyfathrebu clir â dysgwyr/rhieni/gofalwyr gan roi gwybod iddynt am yr adnoddau am ddim sydd ar gael ar y safle, a sut y gallant gael gafael arnynt.

Nodau ACRh

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn gwbl gynhwysol, sy'n golygu ein bod yn defnyddio dull strategol, ysgol gyfan i gynnwys ac ymateb yn llawn i anghenion ein holl ddysgwyr a theuluoedd.

Mae gan ACRh rôl gadarnhaol a grymusol yn addysg dysgwyr ac mae'n hanfodol i'w cefnogi i wireddu'r **Pedwar diben** fel rhan o'r *ymagwedd ysgol gyfan.*

Mae ein cwricwlwm ACRh yn galluogi dysgwyr i ffurfio a chynnal ystod o gyd-berthnasoedd, i gyd yn seiliedig ar gyd-ymddiriedaeth a pharch, dyma sylfaen ACRh yn ein hysgol.

Mae ACRh o ansawdd da yn grymuso dysgwyr i wneud penderfyniadau cyfrifol, gwybodus ac i allu deall eu hunain ac eraill.

Galluogi dysgwyr i herio stereoteipiau a chanfyddiadau niweidiol a gallu ceisio cymorth a chefnogaeth.

Caiff ddysgwyr y cyfle i drafod pynciau amrywiol yn hyderus ac yn ddi-duedd o fewn gwersi CAD, wrth ystyried safbwyntiau eraill a bod yn agored i farn eraill.

Rheoli'r Rhaglen ACRh

Y Pennaeth yw'r arweinydd strategol ar gyfer ACRh ac mae Mrs Eirian Jones yn gyfrifol am nodi unrhyw anghenion hyfforddiant sydd gan staff, adnoddau, gwrando ar weithgareddau dysgwyr a chael y wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau drwy fynychu hyfforddiant priodol. Mae Mrs Elin Hopkins yn archwilio ACRh yn unol â'r adolygiad o'r polisi hwn a/neu ystyried unrhyw ddatblygiadau newydd, gan ddefnyddio'r offeryn archwilio yn *atodiad 1*.

Mae'r Corff Llywodraethu yn gyfrifol am sicrhau bod y polisi ACRh yn gyfredol, yn cael ei fonitro, yr ymgynghorir arno, yn cael ei weithredu'n effeithiol a'i fod yn cael ei ledaenu'n eang ym mhob rhan o gymuned yr ysgol gyfan.

Y Cwricwlwm ACRh

Addysgir ACRh gan athrawon dosbarth trwy wersi gochelgar a themâu trawsbynciol. Bydd strategaethau a thechnegau addysgu yn amrywio yn ôl anghenion y dysgwyr. Mae'r ysgol yn rhoi addysg o safon ar ACRh i bob dysgwr.

Mae'r ysgol yn darparu gwybodaeth gywir a diduedd am ACRh i ddysgwyr fel rhan o'n dull lluosogrwydd. Mae hyn yn golygu, lle mae cwestiynau gwerthoedd yn y cwestiwn, ein bod yn darparu amrywiaeth o safbwyntiau ar bwnc penodol a ddelir yn gyffredin o fewn cymdeithas. Wrth iddynt ddatblygu, anogir dysgwyr i gymryd cyfrifoldeb cynyddol am eu dysgu eu hunain.

Wrth i'r ysgol gyflwyno'r Cwricwlwm newydd i Gymru, bydd ACRh hefyd yn cael ei addysgu drwy Addysg Bersonol a Chymdeithasol (ABCh), gwersi CAD ac ar gyfer rhai grwpiau blwyddyn y Meysydd Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles (MDaPh).

Mae ACRh yn y cwricwlwm yn canolbwyntio ar dri maes eang:

- **Cyd-berthnasoedd a hunaniaeth**: helpu dysgwyr i ddatblygu'r sgiliau sydd eu hangen arnynt i ddatblygu cyd-berthnasoedd iach, diogel a boddhaus gydag eraill a'u helpu i wneud synnwyr o'u meddyliau a'u teimladau.
- **Iechyd a lles rhywiol**: helpu dysgwyr i ddefnyddio ffynonellau ffeithiol ynglŷn â'u hiechyd a'u lles rhywiol ac atgenhedlol, gan ganiatáu iddynt wneud penderfyniadau gwybodus drwy gydol eu bywydau.
- **Grymuso, diogelwch a pharch**: helpu i amddiffyn dysgwyr rhag pob math o wahaniaethu, trais, camdriniaeth ac esgeulustod a'u galluogi i adnabod cyd-berthnasoedd a sefyllfaoedd anniogel neu niweidiol, gan eu cefnogi i gydnabod pryd, sut a ble i geisio cymorth a chyngor.

Cynnwys Asiantaethau Allanol:

Pan fydd asiantaethau allanol yn darparu cyfleoedd dysgu sesiynol i ddysgwyr, bydd yr ysgol yn sicrhau:

- Bod yr ysgol a'r darparwr allanol wedi cytuno ar y nodau, y cynnwys a'r dull gweithredu i'w mabwysiadu gan ddilyn strategaethau ysgol gyfan i ddiwallu anghenion dysgwyr a blynyddoedd dysgu penodol.
- Bod yr ysgol wedi gwirio bod gwaith yr asiantaeth yn hysbys iddynt ac yn cael ei ystyried yn briodol o ran gweithdrefnau diogelu/amddiffyn plant a chydraddoldeb.
- Bod yr ysgol wedi gwneud y darparwr yn ymwybodol o unrhyw bolisïau perthnasol yn yr ysgol yn ôl yr angen.
- Bod yr ysgol wedi cynllunio i'r darparwr gael ei gefnogi'n weithredol a'i gefnogi bob amser gan athro drwy gydol yr ymweliad.

Deall natur dilyniant mewn ACRh

Yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed rydym yn dilyn dull Cam 1, 2 a 3, fel yr amlinellir gan God Llywodraeth Cymru o ran pa gynnwys a gwmpesir gan bob ystod oedran. Mae egwyddorion dilyniant ar draws y **Maes Iechyd a Lles** yn cynnig arweiniad i **ddilyniant** mewn ARhRh. Mae ein cwricwlwm yn ailedrych ar gynnwys, themâu a phynciau fel yr amlinellir yn y camau blaenorol a nodir yn y Cod, gan atgyfnerthu ac adeiladu ar ddealltwriaeth ddatblygol ac anghenion newidiol dysgwyr.

ACRh ar gyfer dysgwyr sydd ag anghenion ychwanegol.

Rydym yn ystyried y ffordd orau o ddiwallu anghenion dysgwyr, y mae eu hanghenion ychwanegol yn golygu efallai na fydd eu dealltwriaeth o iechyd a lles rhywiol yn cyfateb i'w hoedran cronolegol.

Mae ein holl staff, gan gynnwys staff ategol, nyrsys, gofalwyr a chownselwyr yn ymwybodol o ymagwedd yr ysgol at ACRh wrth weithio gyda dysgwyr sydd ag anghenion dysgu ychwanegol.

Diogelu a Chyfrinachedd

Mae ein cwricwlwm ACRh yn cefnogi dysgwyr i allu meithrin eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o sut i adnabod ymddygiadau rhywiol niweidiol, gwahaniaethu, cyd-berthnasoedd camdriniol, a thrais a datblygu dealltwriaeth o gydsyniad. Gall dysgwyr ddatgelu gwybodaeth i staff yr ysgol na allant aros yn gyfrinachol. Pan fydd hyn yn digwydd, bydd ein staff yn dilyn y canllawiau isod:

- Atgoffa'r dysgwyr na all staff gynnig cyfrinachedd diamod.
- Rhoi gwybod i'r dysgwyr yn gyntaf os yw staff yn mynd i dorri cyfrinachedd.
- Lle bo'n briodol, annog y dysgwyr i siarad am unrhyw bryderon a phroblemau sydd ganddynt gyda rhieni/gofalwyr.
- Sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cefnogi'n ddigonol gan aelod priodol o staff.
- Lle bo'n briodol, cyhoeddi/cyfeirio gwybodaeth am ddulliau atal cenhedlu, gan gynnwys gwybodaeth fanwl gywir ynghylch ble y gall pobl ifanc gael mynediad at Wasanaethau Gofal Iechyd trwy arweiniad Mrs Elin Hopkins **(dysgwyr dros 13 oed yn unig).**
- Dilyn ein Polisi Diogelu bob amser os oes pryderon amddiffyn plant.

Os bydd dysgwr o dan 13 oed yn datgelu ei fod yn weithgar yn rhywiol neu'n ystyried gweithgarwch rhywiol, yna mae hwn yn fater amddiffyn plant a dilynir Gweithdrefnau Diogelu'r ysgol. Os bydd plentyn dros 13 oed yn datgelu ei fod yn weithgar yn rhywiol, neu'n ystyried gweithgarwch rhywiol, yna gellir ystyried hyn hefyd yn fater amddiffyn plant, a cheisir cyngor gan awdurdodau perthnasol ar sut i fwrw ymlaen.

Cyfeirio at wasanaethau
(Gweler **atodiad 2** am gymorth a gwasanaethau proffesiynol)

Gall dysgwyr gael gafael ar ystod o wybodaeth a chyngor drwy'r canlynol:

- Tîm lles yr ysgol.
- Nyrsio Ysgol BIPAB.

ACRh cadarnhaol, amddiffynnol ac ataliol

Gan adeiladu ar y Cod, mae'r dull o ymdrin ag ACRh yn ein hysgol yn gadarnhaol, yn amddiffynnol ac yn ataliol. Rydym yn cefnogi dysgwyr:

- i gael gafael ar wybodaeth wrthrychol, gefnogol a chynhwysol am dyfu i fyny, newid, cyd-berthnasoedd, atgenhedlu ac iechyd rhywiol.
- i ddeall ac ymdopi â newid, gwrthdaro a phwysau.
- i adnabod ymddygiadau a allai fod yn niweidiol mewn cyd-berthnasoedd a gwybod sut i geisio cymorth.
- i feddu ar y wybodaeth i gydnabod pob math o wahaniaethu, trais, camdriniaeth ac esgeulustod, gan gynnwys *trais yn erbyn menywod,* **cam-drin domestig a thrais rhywiol.**
- i geisio cymorth a chyngor lle bo hynny'n briodol.

Yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed rydym yn ymdrechu i greu amgylcheddau dysgu diogel a chefnogol. Mae hyn yn helpu i greu ymddiriedaeth, a chaniatáu lle diogel i ddysgwyr ystyried dysgu, gofyn cwestiynau a mynegi eu meddyliau a'u teimladau.

Ein nod yw annog sgwrs barchus. Gellir cyflawni hyn drwy ddatblygu cytundeb gweithredol o reolau sylfaenol gyda dysgwyr. Mae hyn yn helpu i gynnal ffiniau proffesiynol a chadw dysgwyr ac ymarferwyr yn ddiogel. Er enghraifft, gall dulliau creadigol helpu dysgwyr i rannu eu cwestiynau, eu safbwyntiau a'u profiadau yn ddienw, gan ganiatáu trafodaeth fwy agored a gonest.

Defnyddir technegau ymbellhau hefyd i helpu dysgwyr i drafod materion sensitif a datblygu eu sgiliau gwneud penderfyniadau mewn amgylchedd 'diogel'. Mae'r ysgol yn cynnwys blwch cwestiynau ym mhob gwers ACRh i ddisgyblion ofyn cwestiwn yn ddienw. Bydd unrhyw wybodaeth y mae'r athro yn teimlo y byddai'n cefnogi'r dosbarth yn cael ei dilyn mewn gweithgaredd diweddarach. Weithiau gall dysgwr unigol ofyn cwestiwn penodol neu amhriodol. Os bydd y sefyllfa hon yn codi, bydd y dysgwr yn cael ei atgoffa o gytundeb y dosbarth (Gweler yr enghraifft yn **atodiad 3**).

Fel rhan o'r rhaglen ACRh yn ysgol Gyfun Gwent Is Coed bydd pob athro yn defnyddio'r derminoleg fiolegol gywir.

Ymddygiad Rhywiol Niweidiol

Cydnabyddwn fod aflonyddu rhywiol gan gyfoedion yn gyffredin iawn ym mywydau dysgwyr ifanc ac yn Ysgol Gyfun Gwent Is Coed, rydym wedi mabwysiadu dull ataliol a rhagweithiol ysgol gyfan o ddelio ag achosion o'r fath.

Mae hyn yn cynnwys rhoi sicrwydd i ddysgwyr y bydd staff ysgol yn cymryd pob achos o aflonyddu rhywiol gan gyfoedion o ddifrif ac yn gweithio mewn partneriaeth â rhieni/gofalwyr ac asiantaethau allanol.

Byddwn yn darparu cyfleoedd dysgu digonol, cronnol a buddiol i ddysgwyr ar draws yr ystod oedran gyfan am ymddygiadau rhywiol niweidiol. Mae hyn yn cynnwys darparu amgylchedd diogel, galluogol a chefnogol ar gyfer trafodaethau agored a gonest.

Byddwn yn sicrhau bod holl staff yr ysgol yn cael cyfleoedd dysgu proffesiynol rheolaidd a phwrpasol ar, er enghraifft, cyd-berthnasoedd, rhywioldeb, amrywiaeth, pontio rhwng y rhywiau ac ymddygiadau rhywiol niweidiol.

Datganiad Cydraddoldeb

O dan ddarpariaethau'r Ddeddf Cydraddoldeb, rhaid i ysgolion beidio â gwahaniaethu'n anghyfreithlon yn erbyn dysgwyr ar sail eu hoedran, rhyw, hil, anabledd, crefydd neu gred, ailbennu rhywedd, beichiogrwydd neu famolaeth, priodas neu bartneriaeth sifil, neu gyfeiriadedd rhywiol (a elwir ar y cyd yn *nodweddion gwarchodedig*). Rhaid i ysgolion hefyd wneud addasiadau rhesymol i liniaru anfantais.

Mae ein hysgol yn cydnabod bod gan bobl anghenion, gofynion a nodau gwahanol a byddwn yn gweithio'n ddiwyd yn erbyn pob math o wahaniaethu drwy hyrwyddo cysylltiadau da a pharch at ei gilydd yn ein cymuned a rhwng dysgwyr, rhieni, staff, llywodraethwyr/aelodau pwyllgor rheoli a phartneriaid.

Monitro a Gwerthuso

Bydd y cwricwlwm ACRh yn cael ei fonitro a'i werthuso gan Mrs Elin Hopkins, sef aelod o staff, yn flynyddol er mwyn sicrhau ei fod yn parhau'n berthnasol ac yn gyfredol.

Dyddiad Cymeradwyo'r Polisi gan Gadeirydd y Llywodraethwyr/Pwyllgor Rheoli:

Dyddiad yr Adolygiad Polisi:

Dyddiad yr Archwiliad:

Dyddiad Adolygu'r Archwiliad:

Atodiad 1: Ymagwedd Ysgol Gyfan at ACRh: Offeryn Archwilio
Mae'r rhestr wirio hon yn bennaf ar gyfer defnyddio'r aelod dynodedig o'r uwch dîm arwain sydd â chyfrifoldeb cyffredinol dros reoli darpariaeth ACRh gyfannol.

Meini Prawf Llwyddiant	*Wedi'i sefydlu'n llawn*	*Wedi'i sefydlu'n rhannol*	*Heb eu sefydlu*
Arweinyddiaeth ac Ymrwymiad			
Mae gan aelod o'r uwch dîm arwain gyfrifoldeb cyffredinol am ACRh.			
Mae yna aelod o staff sy'n cydlynu'r gwaith o gyflwyno ACRh.			
Mae yna lywodraethwr penodol ar gyfer ACRh.			
Mae yna gynllun gweithredu i sicrhau bod y cwricwlwm ACRh yn cael ei adolygu a'i ddatblygu'n barhaus			
Mae gan yr ysgol bolisi ACRh cyfredol sydd wedi'i ddatblygu gan staff mewn ymgynghoriad â dysgwyr, rhieni-lywodraethwyr ac mae'r corff llywodraethu wedi cytuno arno			
Deall Anghenion Dysgwyr a Chymuned yr Ysgol			
Mae dysgwyr yn cymryd rhan weithredol yn natblygiad y cwricwlwm ACRh			
Cydnabyddir profiad amrywiol dysgwyr, megis grwpiau sy'n agored i niwed a'r rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol a chaiff eu hanghenion ACRh eu diwallu.			
Mae'r ysgol yn ymwybodol o'r blaenoriaethau a'r anghenion iechyd sy'n dod i'r amlwg o fewn y gymuned ysgol leol sy'n berthnasol i ACRh			
Ymgysylltu			
Mae'r polisi ACRh wedi'i ddosbarthu i bob aelod o gymuned yr ysgol, gan gynnwys rhieni/gofalwyr ac ymwelwyr sy'n ymwneud â chyflwyno ACRh.			

Mae'r staff yn cymryd rhan weithredol ac yn cymryd rhan yn y gwaith o ddatblygu'r polisi ACRh a'r ddarpariaeth gwricwlwm			
Mae rhieni / gofalwyr yn derbyn gwybodaeth am ddysgu eu plentyn mewn ACRh			
Mae trefniadau ar waith i rieni/gofalwyr weld deunyddiau addysgu ACRh.			
Darperir gwybodaeth i gefnogi rhieni / gofalwyr yn eu rôl fel addysgwyr ACRh yn y cartref.			
Dilynir trefniadau ar gyfer rheoli ceisiadau rhieni i dynnu eu plentyn yn ôl o addysg rhyw.			
Y Gweithlu			
Mae'r holl staff sy'n ymwneud â chyflwyno'r rhaglen ACRh yn derbyn hyfforddiant a chymorth priodol.			
Addysgir ACRh gan staff hyfforddedig, gwybodus a hyderus.			
Perthnasau			
Gall yr ysgol ddangos sut mae'n meithrin ac yn datblygu perthynas iach rhwng pob aelod o gymuned yr ysgol			
Mae'r ysgol yn mynd ati i hyrwyddo CCUHP			
Gwasanaethau Cymorth			
Mae cyfraniadau at ACRh gan asiantaethau allanol yn cefnogi ac yn gwella'r rhaglen ACRh ac nid ydynt yn disodli addysgu gan staff yr ysgol. Mae ymwelwyr yn cydymffurfio â pholisi'r ysgol.			
Mae gwybodaeth, cymorth a chyngor lleol priodol ar gael i ddysgwyr oedran uwchradd.			
Mae'r ysgol yn ymgysylltu'n weithredol â gwasanaethau arbenigol e.e. nyrs ysgol			
Amgylchedd Dysgu			
Mae dysgwyr yn teimlo'n ddiogel mewn gwersi ACRh.			
Gall dysgwyr gael gafael ar gymorth a chyngor mewn ardaloedd dynodedig yn yr ysgol.			
Cwricwlwm			

Mae dysgwyr yn cymryd rhan weithredol yn natblygiad y cwricwlwm ACRh.			
Mae trosolwg o'r cwricwlwm ACRh wedi'u datblygu'n glir gan nodi camau dilyniant.			
Caiff adnoddau eu dewis yn ofalus ar gyfer eu haddasrwydd a chânt eu hadolygu am eu heffeithiolrwydd.			
Defnyddir amrywiaeth o strategaethau addysgu a dysgu sy'n annog cyfranogiad gyda chyfleoedd i ddysgwyr ddatblygu gwerthoedd, sgiliau ac agweddau cadarnhaol ynghylch ACRh.			
Mae asesu cyflawniad dysgwyr mewn ACRh wedi'i gynllunio yn y rhaglen.			
<u>Y camau nesaf</u> Cwblhawyd gan: Dyddiad:			

(Addaswyd o Gylchlythyr Llywodraeth Cymru Rhif: 019/2010, Fforwm Addysg Rhyw 'Offeryn Archwilio ACRh Ysgol Gyfan': 2018, Gwobr Ansawdd Genedlaethol Cynlluniau Ysgolion Iach - Rhwydwaith Cymru gan Gynllun Ysgolion Iach Sir Fynwy Mai 2022)

Atodiad 2: Adnoddau a Gwasanaethau i Gefnogi ACRh

Nid yw'r farn a'r safbwyntiau a gynhwysir yn y cyfeiriadau rhyngrwyd allanol hyn o reidrwydd yn adlewyrchu barn na safbwyntiau ALI Casnewydd. Nid yw'n gyfrifoldeb ar ALI Casnewydd i gynghori, monitro neu fod yn atebol am gynnwys y cyfeiriadau rhyngrwyd allanol hyn. Mae'r defnydd o unrhyw wybodaeth a geir o gyfeiriad o'r fath yn wirfoddol, a dylid dibynnu arno dim ond ar ôl adolygiad annibynnol o'i chywirdeb, ei gyflawnrwydd a'i haddasrwydd ar gyfer y gynulleidfa arfaethedig.

Adnoddau a Gwasanaethau	Manylion
Iechyd Rhywiol ac Atgenhedlol BIPAB **01495 765065** D / GG	Ar gyfer materion atal cenhedlu ac iechyd rhywiol.
Y Cod Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb (ACRh) newydd – ei hyd a'i led! | Blog Cwricwlwm i Gymru (llyw.cymru) D / GG	Canllaw i ymarferwyr. Mae'r ddogfen hon yn helpu i amlinellu diben y cod ACRh newydd.
Agenda D / Y / A / C / H	Canllaw i bobl ifanc ar wneud i cyd-berthnasoedd cadarnhaol fod o bwys.
Islawr Coed Duon 01495 235511 / @youth4u1 GG / Y / A / C / H / Gw	Canolfan galw heibio gwybodaeth sydd ar agor i bawb 11-25 oed ac sy'n darparu cefnogaeth ac eiriolaeth.
Mislif-fi D / GG / Y / A / C	Gwybodaeth gefnogol am y mislif a chyngor i ddysgwyr a rhieni.
Brook Learn GG / A / C / H / Gw	Amrywiaeth o gyrsiau o ansawdd uchel, hunangyfeiriedig ac am ddim, yn bennaf i'ch grymuso, eich cefnogi a'ch annog i ddarparu addysg cydberthynas a rhywioldeb effeithiol (ACRh).

Pecyn Cymorth ACRh y GCA A / C / H	Pecyn cymorth rhanbarthol, a grëwyd gan ymarferwyr, i gefnogi ysgolion i gynllunio dull ysgol gyfan effeithiol o ymdrin ag Addysg Cyd-berthynas a Rhywioldeb.
Adnodd Tyfu i Fyny D / A / C / H / Gw	Adnodd i gefnogi'r gwaith o gyflwyno ACRh. Dim ond drwy HWB y gellir cael mynediad at hyn.
Diogelu Gwent D / GG / Y / A / C	Diogelu oedolion a phlant yng Ngwent.
Cymru Chwaraeus D / GG / A	Gwefan Iechyd Rhywiol GIG Cymru.
Dim ond Jôc A / C	Pecynnau cymorth addysgu i gefnogi ysgolion i ddeall, atal ac ymateb i aflonyddu rhywiol ar-lein. Mae'r pecynnau cymorth yn cynnwys adnoddau a chanllawiau ystafell ddosbarth (9-12 oed)
NSPCC Learning GG / A / C / H	Hyfforddiant ac adnoddau i'ch helpu i amddiffyn plant rhag esgeulustod a cham-drin.
'Camwch i Fyny, Siaradwch i Fyny' D / GG / A / C	Pecynnau cymorth addysgu i gefnogi ysgolion i ddeall, atal ac ymateb i aflonyddu rhywiol ar-lein. Mae'r pecynnau cymorth yn cynnwys adnoddau a chanllawiau yn yr ystafell ddosbarth: (Pobl ifanc 13-17 oed)
Schoolbeat A / C / H / Gw	Darparu gwybodaeth ac adnoddau i ddisgyblion, athrawon, rhieni a phartneriaid i atgyfnerthu'r negeseuon allweddol a gyflwynir, gan ein Swyddogion Heddlu Cymunedol Ysgolion, mewn ysgolion cynradd ac uwchradd yn ogystal â lleoliadau addysgol amgen.

Adnodd Rhyngweithiol Sense A	Adnodd i gefnogi'r gwaith o gyflwyno ACRh.
Allgymorth Iechyd Rhywiol **SRHOutreach.abb@wales.nhs.uk** D / GG / Y	Darparu cymorth penodol i unigolion y nodwyd eu bod yn 'Agored i Niwed' er mwyn diogelu'r unigolion hyn ac i hyrwyddo iechyd a chyngor rhywiol cadarnhaol. Hefyd, darparu addysg a hyfforddiant iechyd rhywiol yn y gymuned.
Prosiect Spectrum **Spectrum@hafancymru.co.uk** **01267 225563** D / GG / Yw / A / C / H / Gw	Addysgu ysgolion, disgyblion a rhieni yng Nghymru am berthnasoedd iach drwy fabwysiadu dull ysgol gyfan o fynd i'r afael â cham-drin domestig.
Thinkuknow Pecyn cymorth D / GG / A	Gwybodaeth ac arweiniad sy'n briodol ac yn berthnasol i brofiadau pobl ifanc 11-18 oed. Mae'r pecyn cymorth yn cynnwys gweithgareddau y gellir eu cyflwyno fel gwersi untro neu eu defnyddio fel rhan o berthnasoedd ac addysg rhyw pobl ifanc.
Umbrella Cymru **info@umbrellacymru.co.uk** **0300 302 3670** GG / Y / C / H / Gw	Arbenigwyr Cymorth Rhyw ac Amrywiaeth Rhywiol.
Hyfforddiant Ymddygiadau Rhywiol Niweidiol D / GG / C / H	Nodi ac ymateb i ymddygiadau rhywiol niweidiol – Sesiwn hyfforddi ymarferwyr addysg. Mae'r adnodd yn cynnwys pecyn sesiwn a fideo ar gyfer ymarferwyr addysg i alluogi myfyrio ar ymatebion a gweithdrefnau sy'n ymwneud ag ymddygiadau rhywiol niweidiol, sy'n cael eu harddangos a'u profi gan blant a phobl ifanc mewn lleoliad addysg.

Allwedd:

D - Dwyieithog

GG - Gwefan gwybodaeth

Y - Cynnig 1-1 / Gwaith ymyrraeth grŵp

A - Adnoddau dosbarth i gefnogi'r cwricwlwm ACRh

C - Cymorth a chyngor proffesiynol

H - Darparu hyfforddiant staff

Gw - Cyflwyno gweithdai i ddisgyblion

Atodiad 3: Cytundeb dosbarth enghreifftiol ar gyfer ACRh

Mae datblygu cytundeb dosbarth fel rhan o ACRh, neu'n unigol gyda phob dosbarth, yn sefydlu paramedrau clir o ran yr hyn sy'n briodol ac yn amhriodol mewn lleoliad grŵp cyfan. Yn ei dro, mae hyn yn helpu i greu cydbwysedd rhwng dysgwyr yn teimlo eu bod yn cael eu parchu a'u bod yn ddiogel, a diogelu preifatrwydd unigolion.

Cytundeb Ddosbarth

1. Rydym yn deall ein bod i gyd yn wahanol a bod gennym ein barn / profiadau ein hunain, ond bydd pawb yn cael eu trin â pharch.
2. Ni fyddwn yn gofyn cwestiynau personol.
3. Byddwn yn siarad ag oedolyn y gellir ymddiried ynddo ar ôl y wers os oes angen.
4. Byddwn i gyd yn gwneud ein gorau i herio rhagfarn o bob math.
5. Byddwn yn defnyddio'r geiriau priodol ar gyfer rhannau o'r corff a gweithgarwch rhywiol.
6. Os yw'r athrawon / staff yn credu eich bod mewn perygl o niwed, mae ganddynt gyfrifoldeb i rannu'r wybodaeth gyda'r Arweinydd Diogelu, Mr Owain James.